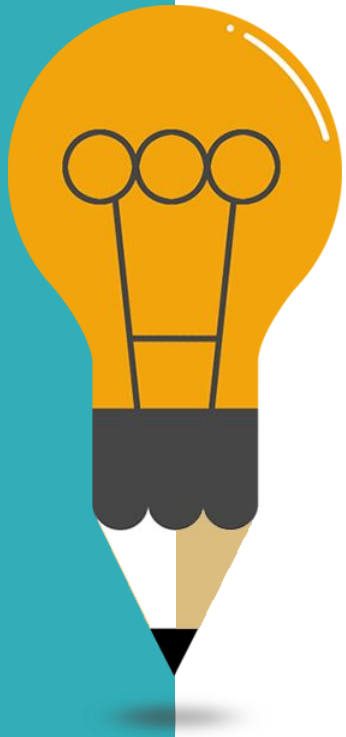
OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

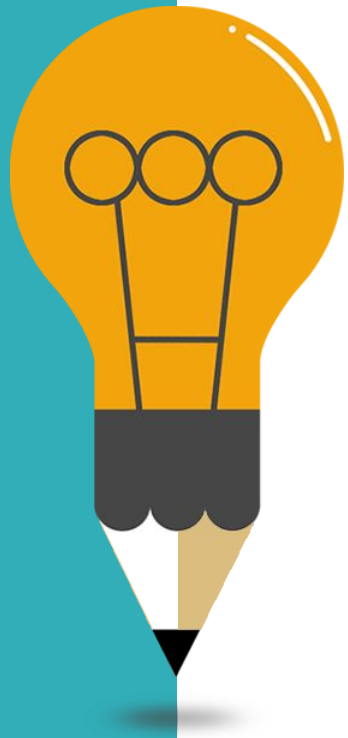
ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

Ένας σύντομος οδηγός για νεαρά ‘μυαλά’

Projects For Europe

Περιεχόμενα

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

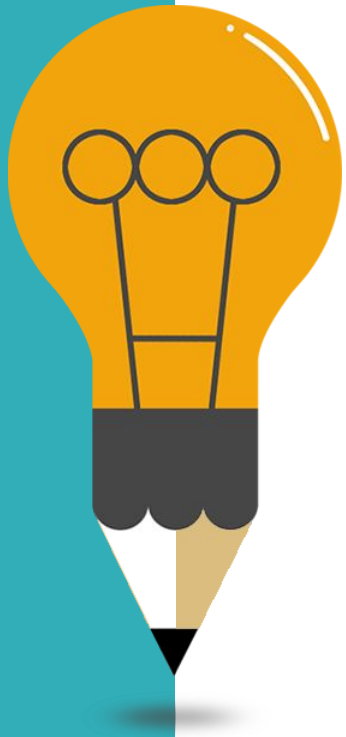
01 Εισαγωγή

02 Γιατί η κριτική σκέψη είναι μια σημαντική δεξιότητα;

03 Οφέλη και αλλα στοιχεία

04 Πώς να αναπτύξετε την ικανότητα κριτικής σκέψης σας

Περιεχόμενα

05 Εμπόδια στην κριτική σκέψη

06 Συμπεράσματα

07 Βιβλιογραφικές αναφορές

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Εισαγωγή

Η κριτική σκέψη είναι μια ζωτική δεξιότητα που επιτρέπει στα άτομα να αναλύουν, να αξιολογούν και να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση στοιχεία και λογική.
Περιλαμβάνει την αμφισβήτηση υποθέσεων, την αξιολόγηση επιχειρημάτων και την εξέταση πολλαπλών προοπτικών.
Στον σημερινό περίπλοκο κόσμο, η κριτική σκέψη είναι απαραίτητη για την επιτυχία τόσο στην προσωπική όσο και στην επαγγελματική ζωή.
Δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις, να λύνουν προβλήματα και να εντοπίζουν ευκαιρίες.

Γιατί;

Όποιος κατανοεί την αξία της κριτικής σκέψης δεν μπορεί να αρνηθεί την υπερθετική χρησιμότητα και σημασία της. Είναι η πιο θεμελιώδης ικανότητα που επιτρέπει σε άτομα και ομάδες να λύσουν κάθε είδους προβλήματα στη ζωή τους. Θα μπορούσαν να είναι ακαδημαϊκά, εργασιακά ή ακόμα και προσωπικά θέματα. Η κριτική σκέψη βοηθά τους ανθρώπους να περάσουν τη ζωή με έναν πιο έξυπνο και εποικοδομητικό τρόπο.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Η αξία της κριτικής σκέψης

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Σε ακαδημαϊκό επίπεδο

Σε οποιοδήποτε επίπεδο εκπαίδευσης, η καλλιέργεια μιας ισχυρής ικανότητας στην κριτική σκέψη είναι σαφής πρόδρομος για μεγαλύτερη ακαδημαϊκή επιτυχία για τους μαθητές. Η κριτική σκέψη αποτελεί τη βάση σχεδόν κάθε σημαντικής ακαδημαϊκής δεξιότητας που θα θέλατε να αναφέρετε.

Στην καθημερινή Ζωή

Πολλά ζητήματα στον κόσμο επιδεινώνονται από την αδυναμία ορισμένων ανθρώπων να είναι λογικοί ή να σκεφτούν τα πράγματα σωστά. Οι άνθρωποι ενεργούν βιαστικά, παρορμητικά και βασίζουν πάρα πολλές αποφάσεις αποκλειστικά στο συναίσθημα. Δεν θα αφαιρέσουμε ποτέ αυτή την ποιότητα από τον εαυτό μας εντελώς, αλλά η ενίσχυση της διαύγειας και του ορθολογισμού από νεαρή ηλικία είναι σημαντική.

Σε επίπεδο καριέρας

Σήμερα, οι νοητικές δεξιότητες, η δημιουργικότητα, η αναλυτική ικανότητα και άλλες σχετικές δεξιότητες εκτιμώνται πάνω από οτιδήποτε άλλο. Η ικανότητα να απορροφάς, να κατανοείς και να εφαρμόζεις πληροφορίες με γρήγορο ρυθμό είναι ζωτικής σημασίας και αυτό είναι κάτι που κερδίζεις από την κριτική σκέψη.

Η κριτική σκέψη είναι σαν ένα από εκείνα τα βασικά συστατικά μαγειρικής που βοηθούν στον καθορισμό μιας τοπικής ή εθνικής κουζίνας. Είναι το «βασικό στοιχείο» του πνευματικού μας κόσμου. Για παράδειγμα, όταν ελπίζουμε να καλλιεργήσουμε μια γενιά δημιουργικών μυαλών που μπορούν να καινοτομήσουν και να αναπτύξουν τις νέες τεχνολογίες που θα σώσουν δυνητικά τον πλανήτη και το είδος μας, θα πρέπει να ξεκινήσουμε με την κριτική σκέψη.

Benefits

Η ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής σκέψης έχει πολλά οφέλη για τους νέους. Πρώτον, τους βοηθά να γίνουν καλύτεροι μαθητές δίνοντάς τους τη δυνατότητα να κατανοούν και να διατηρούν τις πληροφορίες πιο αποτελεσματικά. Τους βοηθά επίσης να γίνουν καλύτεροι επικοινωνιακά, διδασκοντας τους πώς να διατυπώνουν τις σκέψεις τους καθαρά και λογικά. Επιπλέον, οι δεξιότητες κριτικής σκέψης εκτιμώνται ιδιαίτερα στο χώρο εργασίας, καθώς επιτρέπουν στα άτομα να επιλύουν σύνθετα προβλήματα, να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να συνεργάζονται με άλλους. Αναπτύσσοντας αυτές τις δεξιότητες από νωρίς, οι νέοι μπορούν να προετοιμαστούν για επιτυχία στη μελλοντική τους σταδιοδρομία.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Κριτική σκέψη

Πώς μπορεί να αναπτυχθεί η κριτική σκέψη;

Οι δεξιότητες κριτικής σκέψης μπορούν να αναπτυχθούν μέσω της εξάσκησης και της έκθεσης σε διαφορετικές προοπτικές και ιδέες. Η ανάγνωση, η γραφή και η συμμετοχή σε συζητήσεις και συζητήσεις μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα να βελτιώσουν τις ικανότητές τους κριτικής σκέψης. Επιπλέον, η αναζήτηση ανατροφοδότησης και εποικοδομητικής κριτικής μπορεί να βοηθήσει τα άτομα να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους κριτικής σκέψης.

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Καθολικά πνευματικά πρότυπα

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Σαφήνεια

Εάν μια δήλωση είναι ασαφής, δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε αν είναι ακριβής ή σχετική.

Αποτελεσματικότητα

Μια δήλωση μπορεί να είναι σαφής αλλά όχι ακριβής

Ακρίβεια

Μια δήλωση μπορεί να είναι και σαφής και ακριβής αλλά όχι ακριβής. Δώσε λεπτομέρειες, γίνε πιο συγκεκριμένος.

Συνάφεια

Μια δήλωση μπορεί να είναι σαφής, ακριβής και ακριβής, αλλά όχι σχετική με το επίμαχο ερώτημα.

Λογική

Όταν ο συνδυασμός των σκέψεων αλληλοϋποστηρίζεται και έχει νόημα σε συνδυασμό, η «σκέψη» είναι λογική.

Πώς να αναπτυχθεί την ικανότητα κριτικής σκέψης σας

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

01 Διαδικτυακά παιχνίδια

02 Βιβλία

03 Πρακτική άσκηση σε πρωτοβουλίες ελέγχου δεδομένων

04 Δημιουργία του δικού σας περιεχομένου

05 Συνέδρια και διαδικτυακά σεμινάρια

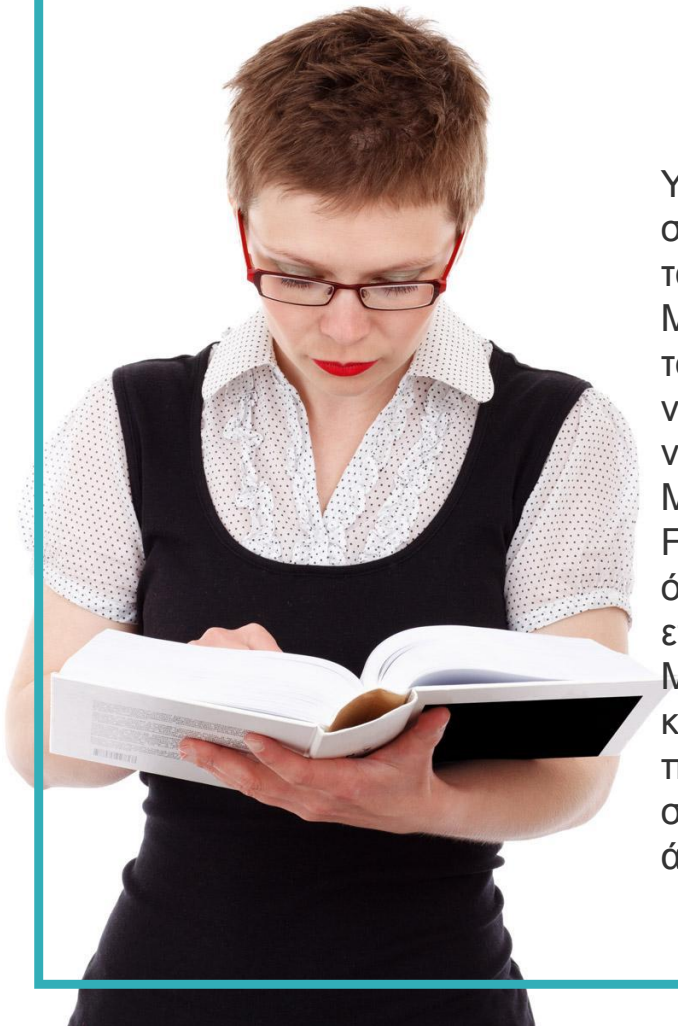
1. Διαδικτυακά παιχνίδια

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Υπάρχουν πολλά παιχνίδια που σας βοηθούν να εκπαιδεύσετε την ικανότητα κριτικής σας σκέψης. Από τα πιο δημοφιλή, μπορούμε να προτείνουμε τα ακόλουθα:

- (In)corruptibility – πώς να καταπολεμηθεί η διαφθορά και πώς απαιτούνται δεξιότητες κριτικής σκέψης για αυτό·
- Mission Media Literacy – βοηθά τους ενήλικες να ελέγξουν αν είναι σε θέση να αντισταθούν στις ψεύτικες ειδήσεις και τις προκαταλήψεις.
- The Adventures of Literatus – δείχνει πώς να αναζητάτε πληροφορίες και να διακρίνετε τις ψεύτικες ειδήσεις από τις πραγματικές ειδήσεις.
- NABU Investigating – πώς να καταπολεμήσετε τη διαφθορά και να αποκαλύψετε πραγματικά γεγονότα.

2. Βιβλία

Υπάρχουν πολλά βιβλία για την κριτική σκέψη και μπορείτε να αποφασίσετε αν θα τα διαβάσετε όλα.
Μπορείτε να διαβάσετε το ‘’Factfulness’’ του ‘’Hans Rosling’’, το οποίο σας διδάσκει να διαβάζετε ‘ανάμεσα στις γραμμές’ και να συζητάτε παρανοήσεις για τον κόσμο.
Μια άλλη καλή επιλογή είναι το ‘’Thinking Fast and Slow’’ του ‘Daniel Kahneman’, όπου θα μάθετε πώς ο παραλογισμός μας επηρεάζει τις πράξεις μας.
Μια καλή ιδέα είναι να διαβάσετε τις κριτικές πριν από το ίδιο το βιβλίο. Δώστε προσοχή όχι στο πόσα αστέρια δίνονται σε ένα βιβλίο, αλλά στην εντύπωση που άφησε στους αναγνώστες.

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

3. Πρακτική άσκηση σε πρωτοβουλίες ελέγχου δεδομένων

Η πρακτική άσκηση μπορεί να σας κάνει να κοιτάξετε τον κόσμο με έναν νέο τρόπο. Οι πρωτοβουλίες, οι οργανισμοί και τα έργα που συχνά αναζητούν εθελοντές περιλαμβάνουν τα ‘’VoxCheck’’, ‘’StopFake’’, ‘’On the Other Side of the News, Without Lies’’, ‘’Internews-Ukraine’’ και ‘’Media Detector’’. Και αν δεν υπάρχει διαθέσιμη κενή θέση, απλώς στείλτε τους email – θα σας ακούσουν. Εξάλλου, υπάρχουν πολύ περισσότερες ψεύτικες ειδήσεις από ανθρώπους που είναι έτοιμοι να τις αποκαλύψουν.

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

4. Δημιουργία του δικού σας περιεχομένου

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Μια άλλη επιλογή είναι να δημιουργήσετε τη δική σας πλατφόρμα ελέγχου δεδομένων ή ιστολόγιο γραμματισμού στα μέσα. Με αυτόν τον τρόπο, θα πραγματοποιήσετε πολλούς στόχους ταυτόχρονα:

01 **Λάβε μέρος στην διαδικασία της αλλαγής**

02 **Διερεύνησε ανεξάρτητα τις ψευδείς ειδήσεις και μάθες να τις διακρίνεις καλύτερα**

03 **Απέκτησε την ευκαιρία για αυτοέκφραση και νέες κοινωνικές επαφές**

Η αυτοδιδασκαλία βοηθά πραγματικά – μαθαίνεις να διαβάζεις τα κείμενα που βρίσκονται πέρα από την πρώτη σελίδα της μηχανής αναζήτησης και ξεχνάς τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα. Φυσικά, ένα μεγάλο ιστολόγιο θα χρειαστεί τη βοήθεια τουλάχιστον ενός άλλου ατόμου – για παράδειγμα, αν δεν ξέρετε πώς να σχεδιάζετε μια ιστοσελίδα ή αν δυσκολεύεστε να επεξεργαστείτε κείμενο. Ετσι, θα μπορείτε επίσης να βρείτε νέους φίλους, επειδή υπάρχουν περισσότεροι μελλοντικοί δημιουργοί της αλλαγής πιο κοντά από ό, τι νομίζετε.

5. Συνέδρια και διαδικτυακά σεμινάρια

Αυτά είναι απαραίτητα εάν έχετε συνηθίσει να μαθαίνετε από κάποιον και όχι μόνοι σας.
Ευτυχώς, υπάρχουν τόσα πολλά διαδικτυακά σεμινάρια τώρα που υπάρχουν πολλά για να διαλέξετε και τα περισσότερα από αυτά είναι διαθέσιμα δωρεάν.
Επιπλέον, στο τέλος ορισμένων διαδικτυακών μαθημάτων, ανοίγουν ένα σετ πρακτικής άσκησης στους οργανισμούς που τα δημιούργησαν, ώστε να μπορέσετε να κατακτήσετε κάποιες πρακτικές δεξιότητες αργότερα.

Δεν είστε σίγουροι με ποια διαδικτυακά σεμινάρια να ξεκινήσετε; Ψαξτε για την YNGO PLUS, μιας οργάνωσης νεολαίας που εκτελεί άτυπα εκπαιδευτικά προγράμματα για νέους. Μερικές φορές διοργανώνει διαδικτυακά σεμινάρια για τον γραμματισμό στα μέσα και την κριτική σκέψη, γι' αυτό μη διστάσετε να την ακολουθήσετε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

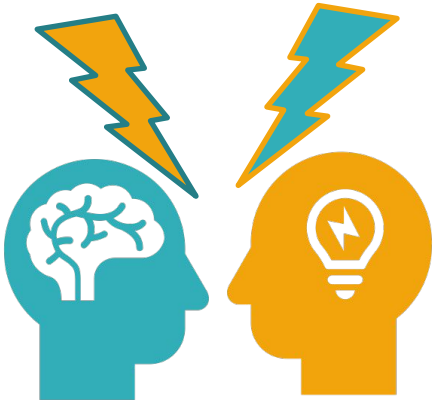
OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Εμπόδια στην κριτική σκέψη

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Εγωκεντρική Σκέψη

Ο εγωισμός, ή το να βλέπεις τα πάντα σε σχέση με τον εαυτό σου, είναι μια φυσική ανθρώπινη τάση και ένα κοινό εμπόδιο στην κριτική σκέψη. Συχνά οδηγεί σε αδυναμία να αμφισβητήσει κανείς τις πεποιθήσεις του, να συμπάσχει με τους άλλους ή να εξετάσει διαφορετικές απόψεις.

Αλλοστατική υπερφόρτωση

Όταν βρίσκεται υπό πίεση, ο εγκέφαλός σας αναγκάζεται να διοχετεύσει ενέργεια στο τμήμα που είναι υπεύθυνο για την επεξεργασία των απαραίτητων πληροφοριών σε βάρος της ανάπαυσης.

Νοοτροπία ‘’Drone’’ και Γνωστική Κόπωση

Η μονοτονία και η πλήξη κάνουν κακό στην ψυχική υγεία. Η γνωστική κόπωση που προκαλείται από μακροχρόνια νοητική δραστηριότητα χωρίς κατάλληλη διέγερση, όπως μια αμετάβλητη καθημερινή ρουτίνα γεμάτη επαναλαμβανόμενες εργασίες, βλάπτει αρνητικά τη γνωστική λειτουργία και την κριτική σκέψη.

Ομαδική σκέψη και κοινωνική συνθήκη

Η ομαδική σκέψη είναι μια σοβαρή απειλή για τη διαφορετικότητα, καθώς υποστηρίζει την κοινωνική προετοιμασία ή την ιδέα ότι όλοι πρέπει να τηρούμε την πιο «αποδεκτή» συμπεριφορά μιας συγκεκριμένης κοινωνίας ή πολιτισμού.

Προσωπικές Προκαταλήψεις και Προτιμήσεις

Ο καθένας εσωτερικεύει ορισμένες πεποιθήσεις, απόψεις και στάσεις που εκδηλώνονται ως προσωπικές προκαταλήψεις. Η διαδικασία κριτικής σκέψης απαιτεί να έχετε επίγνωση των προσωπικών προκαταλήψεων που επηρεάζουν την ικανότητά σας να αναλύετε ορθολογικά μια κατάσταση και να λαμβάνετε ορθές αποφάσεις.

Υπενθύμιση

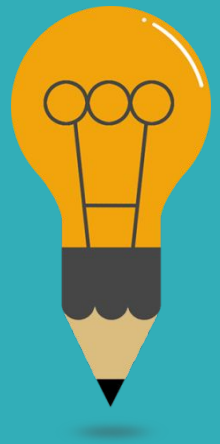
Η κριτική σκέψη είναι μια δεξιότητα, οπότε ευτυχώς για εμάς μπορούμε να την ενισχύσουμε μέσω της εξάσκησης

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Συμπεράσματα

Χαρακτηριστικά ενός κριτικού στοχαστή

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Ο Κριτικός Στοχαστής:

1. Βασίζει την κριτική του σε στοιχεία και όχι σε προσωπικές προτιμήσεις

2. Ενδιαφέρεται για τις ιδέες άλλων ανθρώπων και έτσι είναι πρόθυμος να διαβάσει και να ακούσει με προσοχή

3. Ασκεί δίκαιη κριτική και έχει αντικειμενική άποψη

4. Ασκεί αυτοσυγκράτηση, ελέγχοντας τα συναισθήματά του αντί να ελέγχεται από αυτά

Συμπεράσματα

OPEN MINDS
Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

“Η κριτική σκέψη είναι μια βασική δεξιότητα για την ανάπτυξη των νέων προκειμένου να ευδοκιμήσουν στον σημερινό περίπλοκο και ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο. Κατακτώντας τα στοιχεία της κριτικής σκέψης, ξεπερνώντας τα εμπόδια και αναζητώντας διαφορετικές προοπτικές, οι νέοι μπορούν να γίνουν πιο ενημερωμένοι, ανεξάρτητοι και αποτελεσματικοί λύτες προβλημάτων.”

Βιβλιογραφικές αναφορές

Λίστα χρήσιμων υλικών

https://globisinsights.com/career-skills/critical-thinking/barriers-to-critical-thinking/

https://ideas.ted.com/critical-thinking-is-a-21st-century-essential-heres-how-to-help-kids-learn-it/

https://criticalthinkeracademy.com/

https://www.criticalthinking.org/

https://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology/c/critical-thinking

https://www.bbc.com/storyworks/future/tech4all/thinking-digitally-thinking-critically

OPEN MINDS

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

OPEN MINDS

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Σας Ευχαριστούμε